

Ville Suikkanen

MAATILAN TALOUSHALLINNON MUUTTAMINEN SÄHKÖISEKSI

Opinnäytetyö
Liiketalous

2018

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Ville Suikkanen	Tradenomi (AMK)	Marraskuu 2018
Opinnäytetyön nimi		30 sivua 2 liitesivua
Maatilan taloushallinnon muuttaminen sähköiseksi		
Toimeksiantaja		
Heikki Suikkanen		
Ohjaaja		
Lehtori Jarmo Kulhelm		
Tiivistelmä		
<p>Tässä opinnäytetyössä tutustuttiin sähköiseen taloushallintoon ja maatalouteen suunniteltuihin taloushallinnon ohjelmistoihin. Tavoitteena oli valita sopivin sähköinen taloushallinnon ohjelmisto kyseiselle maatalousyrittäjälle. Toisena tavoitteena oli tutustua yleisesti sähköiseen taloushallintoon ja maatalousyrittäjän taloushallinnon vaatimuksiin.</p> <p>Opinnäytetyön toteutukseen käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Maatalousyrittäjän taloushallinnon nykytilaa kartoitettiin teemahaastattelulla, ja keskityttiin hänen toiveisiinsa ja tarpeisiinsa muokata nykyistä taloushallinnon menetelmää. Teemahaastattelun lisäksi perehdyttiin hänen nykyisiin toimintamenetelmiinsä taloushallinnon osalta ja työympäristöön. Haastattelujen perusteella päädyttiin tarkastelemaan ohjelmistoja, että ne olisivat helppokäyttöisiä, sisältäisivät selkeät ohjeet ja tukipalvelut ja olisivat suhteellisen edullisia.</p> <p>Maataloudella suunniteltuja taloushallinnonohjelmistoja etsittiin internet hauilla. Löydetyistä ohjelmistoista valittiin kolme tarkempaan tarkasteluun. Ohjelmistot olivat Webwakka, Maatalousneuvos ja Aktiivi W. Kaikki kolme olivat erityisesti maatalousyrittäjille suunnattuja taloushallinnon ohjelmistoja.</p> <p>Ohjelmistojen vertailun jälkeen päädyttiin valitsemaan Aktiivi W, sen vastattua parhaiten toimeksiantajan tarpeisiin. Aktiivi W tarjosi helppokäyttöisen ja laajan ohjelmiston kohtuulliseen hintaan ja hyvät tukipalvelut.</p>		
Asiasanat		
sähköinen taloushallinto, taloushallinto, maatalous, maatalousyrittäjä		

Author (authors)	Degree	Time
Ville Suikkanen	Bachelor of Business Administration	2018 November
Thesis title		30 pages
Changing agricultural entrepreneurs financial management to electronic form		2 pages of appendices
Commissioned by		
Heikki Suikkanen		
Supervisor		
Jarmo Kulhelm, Senior Lecturer		
Abstract		
<p>The objective of this thesis was to change agricultural entrepreneur's financial management into electronic form. This was done by compering different kinds of software's made for agricultural entrepreneur's financial management. The secondary objective was to learn more about digital financial management and agricultural entrepreneur's requirements of financial management.</p>		
<p>The thesis was done by using qualitative research method. To learn what kind of software was the best option the entrepreneur was interviewed using theme interviews and his needs and wishes were considered when choosing the software to answer his needs. In addition to the interviews the current working methods were also under observation. Based on theme interviews it was decided to look for softwares that would be easy to use, would have good support service and would be inexpensive.</p>		
<p>Internet searches were made to find suitable software for agricultural financial management. Among the discovered softwares three were chosen for closer examination. These softwares were: Webwakka, Maatalousneuvos and Aktiivi W.</p>		
<p>After compering and trying out these three software's Aktiivi W was chosen to be the best option for the entrepreneur's needs. It appeared to be an easy to use software for an affordable price and with good support services.</p>		
Keywords		
digitalization, agriculture, agricultural entrepreneur, electronic financial management		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TALOUSHALLINTO YLEISESTI.....	6
3	SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO.....	7
3.1	ERP-järjestelmät.....	8
3.2	Pilvipalvelut.....	9
3.3	Siirtyminen sähköiseen taloushallintoon.....	10
4	TALOUSHALLINNON OSA-ALUEET SÄHKÖISESTI.....	11
4.1	Ostolaskut.....	11
4.2	Myyntilaskut.....	12
4.3	Matka- ja kululaskuprosessi.....	13
4.4	Viranomaisilmoitukset.....	13
4.5	Palkanlaskenta.....	13
4.6	Maksuliikenne ja kassanhallinta.....	14
4.7	Kirjanpito ja arkistointi.....	14
5	MAATALOUS SUOMESSA.....	15
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	18
6.1	Tutkimus menetelmät.....	18
6.2	Toimeksiantajan perustiedot.....	19
7	MAATALOUDEN TALOUSHALLINNON OHJELMAT.....	19
7.1	Webwakka.....	20
7.2	Maatalousneuvos.....	21
7.3	Aktiivi W.....	24
8	OHJELMISTOJEN VERTAILU.....	26
9	POHDINTA.....	27
	LÄHTEET.....	29

LIITTEET

Liite Teemahaastattelu

1 JOHDANTO

Sähköistyminen on nykypäivää monilla eri aloilla, näin myös taloushallinnon osalta. Yritykset hakevat kustannussäästöjä ja tehokkaampaa tapaa toimia. Nykyajan monipuolisemmat ratkaisut taloushallinnon osalta mahdollistavat myös pienempien toimijoiden siirtymisen sähköiseen taloushallintoon.

Opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä sähköiseen taloushallintoon. Tavoitteena on tutustua taloushallinnonohjelmistoihin, jotka on suunniteltu maatalouden tarpeet huomioon ottaen, keskittyen varsinkin kirjanpidon osuuteen. Ensimmäinen on kuitenkin perehdyttävä taloushallintoon yleisesti, ja vertailtava eroja sähköisen taloushallinnon ja perinteisen taloushallinnon välillä.

Tutkimuksen toimeksiantoyrityksenä on perheeni oma maatila, joten aihe on minulle läheinen ja tuttu ja myös tulevaisuutta katsoen tärkeä. Tutkimuksessa perehdytään maatalon nykyiseen toimintaan yleisesti sekä taloushallinnon osalta. Opinnäytetyössä haastatellaan kohteena olevaa maatalousyrittäjää ottaa selvää, miten taloushallinto hoidetaan nykyään ja millaisia ajatuksia sähköinen taloushallinto toimeksiantajassa herättää. Tämän jälkeen tarkasteluun otetaan juuri maatalouteen tarkoitetut taloushallinnon ohjelmat, ja niitä vertaillaan keskenään. Lopuksi tarkastellaan parhaaksi katsottua ratkaisua taloushallinnon sähköistämiseksi maatilalla mahdollisia toteutettavia parannusehdotuksia.

2 TALOUSHALLINTO YLEISESTI

Termi taloushallinto voidaan määritellä järjestelmäksi, jolla seurataan kaikkia organisaation taloudellisia tapahtumia ja jolla raportoidaan näistä tapahtumista organisaation sidosryhmille. Sidosryhmän mukaan taloushallinto voidaan vielä jakaa ulkoiseen eli yleiseen laskentatoimeen ja sisäiseen laskentatoimeen eli johdon laskentatoimeen. Laskentatoimet antavat tietoa eri sidosryhmille, mutta ne ovat silti tiiviisti sidoksissa toisiinsa. (Lahti & Salminen 2014, 15–16.)

Ulkoinen eli yleinen laskentatoimi antaa tietoa yrityksen ulkopuolisille sidosryhmille kuten asiakkaille, omistajille, viranomaisille, työntekijöille ja muille yh-

teistyökumppaneille. Ulkoiseen laskentatoimeen kuuluu tuottaa tietoa julkisuu-
teen yrityksen taloudellisesta tilanteesta sekä luoda tietoa, jonka perusteella
yritys voi jakaa voittoja. Ulkoinen laskentatoimi hyödyntää paljon kirjanpidosta
saatavia tietoja, ja niiden pohjalta luodaan laskelmia kuten esimerkiksi tulos-
laskelma, tase, veroilmoitus ja sidosryhmille annettavat tilastotiedot. (Lahti &
Salminen 2014, 16.)

Sisäisen laskentatoimen tärkein kohde on yrityksen johto ja sen tiedottaminen
yrityksen taloudellisista tiedoista. Sisäinen laskentatoimi auttaa yrityksen joh-
toa suunnittelemaan toimintaa, jotta yrityksen taloudelliset tavoitteet saavutet-
taisiin. Sisäistä laskentatoimea saatetaan myös kutsua operatiiviseksi lasken-
tatoimeksi, koska se liittyy vahvasti operatiiviseen johtamiseen. (Viitala &
Jylhä 2011, 298–299.)

Taloushallinto jaetaan useasti eri osa-alueisiin, jotta termi olisi helpompi ym-
märtää, ja helpompi hahmottaa eri osa-alueisiin kuuluvat tehtävät. Yleisesti
jako tehdään kymmeneen osa-alueeseen, jotka ovat: ostolaskuprosessi,
myyntilaskuprosessi, matka- ja kululaskuprosessi, maksuliikenne ja kassan-
hallinta, käyttöomaisuuskirjanpito, palkkakirjanpito, pääkirjanpito, pro-
sessi, raportointiprosessi, arkistointi ja kontrollit. (Lahti & Salminen 2014 16–
17.)

3 SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO

1990-luvulla puhuttiin paperittomasta kirjanpidosta. Tuolloin termillä tarkoitet-
tiin kaikkea sähköistä taloushallintoa yleisesti. Paperittomassa kirjanpidossa
vain tositteet esitettiin sähköisessä muodossa. Paperiton kirjanpito on esiaste
sähköiselle ja digitaaliselle kirjanpidolle. (Lahti & Salminen 2014, 19–23.)

Sähköinen taloushallinto eroaa digitaalisesta taloushallinnosta, vaikka pu-
heessa näillä termeillä saatetaan tarkoittaa samaa asiaa. Digitaalisessa ta-
loushallinnossa kaikki taloushallintoon kuuluvat osa-alueet ovat sähköisessä
muodossa. Erona digitaaliseen taloushallintoon sähköisessä taloushallinnossa
on se, että osa toimenpiteistä tehdään yhä manuaalisessa muodossa, esimer-
kiksi lasku otetaan vastaan paperisena ja skannataan sähköiseen muotoon,

eikä laskua oteta vastaan suoraan sähköisessä muodossa. (Lahti & Salminen 2014, 23–27.)

Taloushallinnon kehittäminen alkaa tarpeesta kehittää ja tehostaa taloushallinnon toimia. Sähköistämisellä voidaan saavuttaa parempi tehokkuus, laatu ja kustannussäästöjä. Aloite taloushallinnon muuttamiseksi voi olla laajentunut ja kasvanut yritystoiminta tai organisaation uudistus. Taloushallintojärjestelmän toteuttaminen riippuu monesta eri asiasta kuten yrityksen koosta ja toimialasta. (Lahti & Salminen 2014, 219.)

Vaihtoehtoja toteuttaa taloushallinnon muutos on monia. Voidaan ottaa käyttöön ERP-järjestelmä eli toiminnanohjausjärjestelmä, joka kattaa taloushallinnon lisäksi muut yritykseen kuuluvat osa-alueet. Tällainen ERP-järjestelmä on suunnattu isoimmille yrityksille. Pienemmälle yritykselle riittää yleensä kirjanpito-ohjelma, joka kattaa yritykselle tarpeelliset osiot kuten asiakasrekisteri, myynti- ja ostoreskontra, pääkirjanpito ja perusraportointi. Kirjanpito-ohjelmalla voidaan myös hoitaa pankkiyhteys tai käyttää pankin tarjoamaa palvelua internetissä. (Lahti & Salminen 2014, 36–38.)

Ohjelmistot, joilla muutos sähköiseen taloushallintoon tehdään sisältää myös eri vaihtoehtoja. Palvelut voidaan hankkia ostamalla lisenssi järjestelmiin, tai ohjelmistot voivat olla pilvipalveluina. Mikäli yritys päättää hankkia ohjelmien lisenssit, yrityksen pitää päättää, asennetaanko ohjelmat omaan IT-ympäristöön, vai ulkoistetaanko laitteet ja palvelut osittain tai kokonaan toiselle yritykselle. (Lahti & Salminen 2014, 219–220.)

3.1 ERP-järjestelmät

ERP (Enterprise Resource Planning), eli toiminnanohjausjärjestelmä on tietojärjestelmä, jossa on integroitu toisiinsa sovelluksia, jotka käyttävät yhteistä tietokantaa. ERP-järjestelmä kattaa myynnin, tuotannon, projektihallinnan, henkilöstöhallinnan, logistiikan, materiaalihallinnon ja taloushallinnon prosessit. ERP-järjestelmät ovat yleistyneet huomattavasti 1990-luvulta lähtien ja korvanneet aikaisemmin käytössä olleet MRP (Material Requirement Planning) ja MRP II (Manufacturing Resource Planning) -järjestelmät. Nämä järjestelmät olivat enemmänkin tuotannon, materiaalihallinnon ja logistiikan järjestelmiä.

ERP-järjestelmät ovat laajentaneet toimintaansa verrattuna edeltäjiinsä. Nykyään ERP- sovellukset kattavat eri toiminnot ja prosessit kuuluivat ne sitten mihin tahansa osastoon ja kaikki tapahtuu reaaliajassa. ERP-järjestelmien osalta myös kehitys on ollut nopeaa, ja markkinoille on tullut enemmän räätälöityjä sovelluksia vastaamaan yrityksen erilaisia tarpeita. ERP- järjestelmä on tuonut yhteen ennen eri osiin kuuluneet järjestelmät ja näin tehostanut yrityksen toimintaa, vähentänyt mahdollisia virheitä, vähentänyt päällekkäisiä työvaiheita ja nopeuttanut asioiden käsittelyä ja päätöksien tekoa. (Lahti & Salminen 2014, 40.)

3.2 Pilvipalvelut

Pilvipalveluilla käsitetään palveluja verkon välityksellä ilman, että käyttäjän tarvitsee tietää, missä ne sijaitsevat, eikä käyttäjän tarvitse myöskään huolehtia niitten ylläpidosta, huollosta ja päivittämisestä. Pilvipalvelut voidaan määritellä olevan laajempaa käsitteenä koko suuri muutos informaatioteknologiassa, tai vain pelkästään palveluntarjoajan tarjoama palvelu internetin välityksellä. Viisi ominaispiirrettä jotka kuuluvat pilvipalveluihin ovat itsepalvelullisuus, pääsy palveluihin eri päätelaitteilla, resurssien yhteiskäyttö, nopea joustavuus ja käytön tarkka mittaaminen. (Salo 2012, 6–7.)

Pilvipalvelut ovat tulleet lähivuosien aikana yhdeksi mahdolliseksi vaihtoehdoksi toteuttaa taloushallinnonjärjestelmä. Pilvipalvelut ovat kovaa vauhtia yleistymässä yritysten parissa. Pilvipalvelun hyötyjä on sen käyttäminen käyttäjän olinpaikasta riippumatta. Pilvipalveluiden tarjoaja huolehtii palvelun toimivuudesta, päivittämisestä ja kehittämisestä, näin ollen palvelunkäyttäjän ei tarvitse huolehtia erikseen näistä asioista. (Salo 2012, 8–9.)

Pilvipalveluihin liittyviä riskejä ovat esimerkiksi yksityisyyteen, tietosuojaan, palveluntarjoajan tukeen ja lainasäädäntöön liittyvät uhat. Kuinka hyvin pilvipalvelussa olevat tiedot on suojattu mahdollisilta tietovuodoilta ja ovatko ne pätevissä käsissä? Tietoturvan lisäksi myös tietoihin liittyvät saatavuus ja pysyvyys ovat huolenaihe. Mahdollisuus, ettei pilven tietoihin saada yhteyttä, on myös olemassa, vaikka se ei ole kovinkaan todennäköistä. Ihminen on yleensä tietojärjestelmien heikoin lenkki. Käyttäjä voi huolimattomuuttaan tai

tietämättömyyttään vahingoittaa tietojaan esimerkiksi heikolla salasanalla varustetut palvelut ovat helppo kohde tietoja varastaville. (Salo 2012, 23–32.)

3.3 Siirtyminen sähköiseen taloushallintoon

Prosessi taloushallinnon muuttamisesta sähköiseen muotoon alkaa suunnittelu- vaiheesta. Tässä vaiheessa pohditaan mitä yrityksen prosesseja muutos koskee ja miten se niihin vaikuttaa. Suunnitteluvaiheeseen kuuluu myös kannattavuuslaskelmat sekä hyötyjen ja riskien pohtiminen. Tässä vaiheessa on myös tärkeää miettiä, tarvitaanko siirtymisessä ulkopuolista apua. (Lahti & Salminen, 2014, 221.)

Suunnittelun jälkeen siirrytään nykytilan analyysiin. Tässä vaiheessa tutustutaan yrityksen nykyisiin prosesseihin yksityiskohtaisesti. Tässä vaiheessa voidaan käyttää esimerkiksi benchmarkingia ja verrata yritystä muihin saman tapaisiin yrityksiin. Tämän avulla pystytään tutustumaan yrityksen heikkouksiin ja parannusta vaativiin kohteisiin. Nykytilan analysointi sisältää tiedon etsintää yrityksen eri prosesseista, haastatteleamalla henkilöitä ja seuraamalla prosesseja käytännössä. (Lahti & Salminen, 2014, 221.)

Nykytilan analysoinnin tulosten jälkeen voidaan alkaa suunnitella tarkemmin tavoitetilaa. Tavoitetilaa suunnitellessa käytetään apuna yrityksen omaa strategiaa. Tässä vaiheessa suunnitellaan alustavasti prosessien ja järjestelmän kuvaukset, töiden mahdollinen uudelleen organisointi, kannattavuuslaskelmat sekä hyöty- ja riskiarvio. Suunnitellessa yrityksen tavoitetilaa on syytä myös pohtia nykyisten prosessien tehokkuutta ja tarpeellisuutta. (Lahti & Salminen, 2014, 222.)

Tavoitesuunnitelmien valmistuttua on aika siirtyä toteutusvaiheeseen. Ensiksi on päätettävä, mihin yrityksen resurssit pystyvät vastaamaan itse. Tärkeimpiä vaiheita on uuden palvelun tai järjestelmän valinta. Tarkoin tehdyn suunnittelun avulla saadaan tätä varten luotua hyvä pohja päätöksenteolle. Taloushallinnon digitalisointiin on tarjolla monia erilaisia vaihtoehtoja. On mahdollista ostaa osia taloushallinnon palveluista tai kokonaisia palveluratkaisuja. Pienemmän yrityksen voi olla järkevintä hankkia sähköinen järjestelmä osana tilitoimistopalvelua. Isommat yritykset käyttävät usein omaa operatiivista ERP-

järjestelmää. On myös syytä miettiä, olisiko mahdollista täydentää yrityksen toiminnanohjausjärjestelmää jollakin erillissovelluksella. Ohjelman valinnassa tulee myös pohtia pilvipalvelua vaihtoehtona. Tämä mahdollistaisi palvelun käytön ajasta ja paikasta riippumatta. (Lahti & Salminen, 2014, 223–224.)

4 TALOUSHALLINNON OSA-ALUEET SÄHKÖISESTI

4.1 Ostolaskut

Ostolaskujen hoitaminen on taloushallinnossa eniten aikaa vievä prosessi, joten sen automatisoinnilla voidaan saavuttaa myös suurimmat hyödyt. Vaikka nykyaikana käytetään paljon sähköistettyjä järjestelmiä ostolaskuissa, silti yrityksille tulee paljon laskuja paperilla, jotka täytyy skannata sähköiseen muotoon. Tämä vie yritykseltä huomattavasti enemmän aikaa ja resursseja kuin suoraan sähköisesti tullut lasku. (Lahti & Salminen, 2014, 52.)

Ostolaskuprosessi alkaa siitä, kun ostolasku vastaanotetaan yrityksessä, ja päättyy siihen, kun lasku on maksettu, kirjattu kirjanpitoon ja arkistoitu. Mikäli ostolaskua tarkastellaan laajemmalti kuin pelkästään taloushallinnon näkökulmasta, ostolaskuprosessi on selvästi laajempi. Ostolaskuprosessi alkaa jo tarjouspyynnöstä, tarjouksesta ja sopimuksen teosta. Sähköisessä ostolaskuprosessi lasku otetaan vastaan joko paperilaskuna, jolloin se täytyy skannata järjestelmään tai verkkolaskuna. (Lahti & Salminen 2014, 53.)

Suuri osa yrityksistä käyttää laskujen vastaanotossa vielä skannausta. Skannaus voidaan hoitaa itse tai palvelu voidaan ostaa tällaisen palvelun tarjoajalta. Skannaus voidaan suorittaa joko manuaalisesti tai automaattisesti. Manuaalisesti skannattaessa laskusta skannataan pelkkä kuva, ja perustiedot laskusta tallennetaan laskun käsittelijän toimesta manuaalisesti. Automaattisessa skannauksessa käytetään älyskannausta eli OCR-tiedon poiminta ohjelmia (Optical Character Recognition). OCR-ohjelma tunnistaa ja poimii laskusta kirjanpidossa ja ostolaskujen käsittelyssä tarvittavat perustiedot kuten laskun päivämäärän, eräpäivän, laskun summan, maksuviiteen, valuutan, toimittajan pankkitilin ja tilaus- tai sopimusnumeron. (Lahti & Salminen 2014, 64.)

Verkkolasku sisältää kaikki samat tiedot kuin normaali paperilasku, ainoana erona on, se on sähköisessä muodossa lähetettävä ja vastaanotettava.

Kun ostolaskut otetaan vastaan sähköisessä muodossa verkkolaskuina, saadaan laskut kätevästi kytkettyä taloushallinnon järjestelmään. Laskusta muodostuu merkintä kirjanpitoon ja laskut voidaan hyväksyttää sähköisesti. Verkkolaskuilla saavutettaviin etuihin kuuluu muun muassa materiaalikustannuksista säästöt, alentuneet myynnin ja toimispalveluiden kustannukset, ohjelmisto- ja operatiivinen tehokkuus, vähentyneet maksuliikennekulut ja alhaisemmat arkistointikulut. (Yrittäjät.fi 2014.)

4.2 Myyntilaskut

Laskutus on tärkeä osa yrityksen liiketoimintaa, ja sen on toimittava tehokkaasti. Laskutuksessa olevat viiveet ja virheet voivat heikentää yrityksen maksuvalmiutta, ja koska laskutus on näkyvä osa yrityksen toimintaa asiakkaille, on se myös tärkeänä osana yrityksen asiakaspalvelua ja imagoa. Pelkkä laskutuksen toimimattomuus saattaa heikentää yrityksen imagoa ja viedä asiakkaita.

Myyntilasku prosessina alkaa laskun laatimisesta ja päättyy, kun laskun vastaanottaja on maksanut laskun, ja tämä maksusuoritus on kirjattu pääkirjanpitoon. Ennen laskun lähettämistä on luonnollisesti eri vaiheita kuten tarjouspyyntö ja pyynnön vastaanottaminen ja tarjouksesta neuvottelu. (Lahti & Salminen 2014, 78.)

Sähköinen myyntilaskuprosessi jaetaan yleensä neljään eri vaiheeseen: laskun luominen, laskun lähettäminen, laskun arkistointi sekä myyntireskontra. Sähköisessä laskutusprosessissa on myös huomioita tapa jolla vastaanottaja ottaa laskun vastaan. Koko prosessi ei voi olla sähköinen, mikäli vastaanottaja ei voi ottaa laskua vastaan sähköisessä muodossa.

Sähköisten myyntilaskujen lähettämiseen on muutamia erilaisia vaihtoehtoja: EDI-lasku (Electronic Data Interchange), verkkolasku, e-lasku ja sähköpostilasku. EDI-laskut ovat yleensä käytössä vain suurempien yritysten välillä, sillä on se kallis yritysten välillä toimiva järjestelmä. EDI-lasku tarkoittaa, että yritykset ovat kytkeytyneet toisiinsa ja hoitavat sanomaliikennettä sähköisesti. EDI-laskun etuna on se, että laskunsaajan on helppo saada laskusta laskun rivitiedot, joilla on suuri merkitys laskunsaajanosalta tietojen käsittelyssä.

Hyötyjä, joita sähköisillä myyntilaskuilla saavutetaan, ovat asiakaspalvelun laadun paraneminen ja palvelun tehostuminen, säästöt esimerkiksi tulostus- ja postituskuluissa, virheiden väheneminen ja koko prosessin nopeutuminen, jolloin yritys saa myös laskuista tulevat rahat nopeammin. (Lahti & Salminen 2014, 79–82.)

4.3 Matka- ja kululaskuprosessi

Matka- ja kululaskuprosessi muodostuu, kun yrityksen työntekijän matkustaminen liittyy työtehtäviin, ja hän saa matkustamisestaan kulukorvausta. Tyypillisiä korvattavia matka- ja kulukorvauksia ovat esimerkiksi kilometrikorvaukset ja päivärahat. Prosessi toimii samalla periaatteella kuin muutkin laskutusprosessit. Lasku tehdään sähköiseen järjestelmään, ja lisätään mahdolliset kuitit skannattuina. (Lahti & Salminen 2014, 101–102.)

4.4 Viranomaisilmoitukset

Monet viranomaisilmoitukset, kuten veroilmoitukset, kausiveroilmoitukset ja palkkojen vuosi-ilmoitukset voidaan jättää sähköisesti. Näin voidaan säästää aikaa ja ilmoitukset voidaan lähettää myöhemmin kuin postitse menevä versio. Hyvässä taloushallinnossa viranomaisilmoitukset ovat kytkeytyneet niin, että näistä ilmoituksista tulee automaattinen kirjanpitomerkintä yrityksen kirjanpitoon ja mahdollinen lasku, jos yritykselle tulee jotakin maksettavaa esimerkiksi arvonlisäveroilmoituksen yhteydessä. (Yrittäjät.fi 2014.)

TYVI-palvelu (tietovirrat yritysten ja viranomaisten välillä) pystyy jättämään viranomaisilmoituksia. Yksi tällainen on ilmoitin.fi, joka on verohallinnon luoma järjestelmä, jonka käyttö onnistuu Katso-tunnisteella, pankkitunnuksella tai sähköisellä henkilökortilla. (Vero.fi.)

4.5 Palkanlaskenta

Palkanlaskenta on yksi osa yrityksen taloushallintoa. Se on tiiviisti yhteydessä muihin taloushallinnon osa-alueisiin kuten pääkirjanpitoon ja raportointiin. Palkat ovat kuitenkin yksi suurimmista kuluista yrityksille, joten palkanlaskenta on myös tärkeä osa yrityksen tunnuslukujen ja mittareiden seuranta.

Yleensä pienemmille yrityksille tarkoitetut taloushallinnonohjelmistot pitävät sisällään palkanlaskennan ominaisuudet. Suuremmissa yrityksissä käytetään taas erillisiä ohjelmistoja, jotka ovat juuri suunniteltuja palkanlaskentaan, ja ovat kuitenkin osana yrityksen taloushallintaa. (Lahti & Salminen 2014, 135–136.)

4.6 Maksuliikenne ja kassanhallinta

Yrityksen maksuliikenne tarkoittaa taloushallinnossa pankkien ja yrityksen maksutapahtumien välitystä, ja maksutapahtumien käsittelyä taloushallinnon järjestelmissä. Yrityksillä on tarpeen mukaan joko taloushallinnonohjelmistoon kuuluva rahaliikenne ominaisuus tai erillinen rahaliikenne ohjelmisto. Suoraan taloushallinto-ohjelmistoon kuuluvalla rahaliikenne ominaisuudella on etuna, että se on suoraan integroitu muihin taloushallinnon osa-alueisiin kuten osto-reskontraan, myyntireskontraan ja kirjanpitoon. Erillisellä rahaliikenteeseen suunnitellulla ohjelmistolla etuna on sen laajuus ja kehittyneisyys. Tällaiset ohjelmistot pysyvät paremmin mukana pankkien uusimpien automatisoitujen muutoksien kanssa. Oli kyseessä kumpi tahansa ratkaisu, rooli on silti sama, toimia välittäjänä pankin ja yrityksen välillä, keräten aineistoa eri taloushallinnon osa-alueista välittäen näitä pankkiin, ja välittää tietoa esimerkiksi tiliotteista, viitesuorituksista ja valuuttakursseista pankilta yritykseen päin. (Lahti & Salminen 2014, 116–117.)

4.7 Kirjanpito ja arkistointi

Edellä käsitellyt sähköiseen taloushallintoon liittyvät osaprosessit parantavat yrityksen tehokkuutta ja toimivuutta, kirjanpidon automatisointi sen sijaan parantaa yrityksen raportoinnin laatua ja virheettömyyttä. Pääkirjanpito syntyy eri osaprosesseista kuten esimerkiksi osto-reskontra, myyntireskontra, matka- ja kulureskontra, palkkakirjanpito, kassakirjanpito ja vaihto-omaisuuskirjanpito. Sähköisessä taloushallinnossa tiedot myyntilaskuista, ostolaskuista ja tiliotteista siirretään automaattisesti kirjanpitoon, tulivat laskut sitten sähköisinä tai paperisina, jolloin ne pitää ensin skannata sähköisiksi. Pääkirjanpito kokoaa kirjaukset yrityksen liiketapahtumista. Pääkirjanpidon rooli on tärkein digitaalisessa taloushallinnossa. Onnistunut pääkirjanpito parantaa koko taloushallinnon laatua, oikeellisuutta ja tehokkuutta. (Lahti & Salminen 2014, 150–154.)

Sähköisellä arkistoinnilla saavutetaan paljon hyötyä. Arkistoituja tietoja on helppompaa tarkastella ajasta ja paikasta riippumatta. Tietojen etsiminen arkistoista on nopeampaa, eivätkä ne vie paljoa tilaa verrattuna siihen, jos ne olisivat paperisessa muodossa. (Lahti & Salminen 2014, 200–201.)

Tilinpäätöksen laadinta-aikana sähköisessä muodossa säilytettävä kirjanpitoaineisto on siirrettävä kahdelle pysyvästi säilytettävälle sähköiselle tietovälineelle. Näitä kirjanpitoaineistoja ei saa muuttaa. (KILAn yleisohje koneellisessa kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä.)

Kirjanpitolain mukaan yrityksen täytyy säilyttää sen tilinpäätös, toimintakertomus, kirjanpidot, tililuettelot sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistosta vähintään kymmenen vuotta. Kirjanpitolakiin vuonna 2016 tulleen muutoksen mukaan kaikki aineistot voidaan nykyään säilyttää sähköisessä muodossa. Ennen muutosta tasekirja piti säilyttää paperisessa muodossa, mutta muutoksen jälkeen paperiselle tai sähköiselle aineistolle ei tehdä enää eroa, ja säännökset koskevat molempia kirjanpitomuotoja. (Kirjanpitolaki.)

5 MAATALOUS SUOMESSA

Suomen nopea talouskasvu sotien jälkeen sekä nopea elinkeinorakenteiden muuttuminen vaikuttivat paljolti maatalouteen. Muuttoliike kaupunkeihin vähensi ihmisten määrää maaseuduilta huomattavasti. Korvaavia työpaikkoja syntyi teollisuuteen, ja julkiselle sektorille huomattavia määriä. Maatilojen määrät ovat jatkaneet vähenemistään, mutta samalla tilojen koot ovat kasvaneet. Vuonna 1959 maatiloja oli yli 387 000 ja vuonna 2015 noin 51 000. (Niemi. 2017. Suomen maatalous ja maankuivatus sadan vuoden ajalta.)

Suurin osa Suomen maatiloista, noin 90 % ovat perhetiloja, ja niitä pyöritetään oman perheen voimin, eli ne työllistävät suoraan vain viljelijän, ja hänen perheensä. Välillisesti maatalous työllistää myös esimerkiksi kaupan, ja kuljetusalan työntekijöitä. (Niemi. 2017.)

Suomen liittyminen Euroopan Unioniin vuonna 1995 oli toinen iso muutos Suomen maataloudelle. EU:hun liittymisen jälkeen tuottajahinnat tippuivat niin

viljan, lihan ja maidon osalta huomattavasti. Ennen EU:ta Suomessa markkinat maatalouden osalta olivat hyvin säännellyt, ja se olikin yksi syy suuriin hinnan muuttumisiin. Esimerkiksi viljojen osalta hinnat putosivat noin puoleen, mutta tilanne on tasoittunut vuosien varrella, mutta silti maatalouden kannattavuus on selvästi heikentynyt. (Niemi. 2017.)

Maatalouden kehitykseen tulevaisuudessa vaikuttavat monet eri tekijät kuten Euroopan Unionin ja Suomen oma maatalouspolitiikka, globaalien markkinoiden kehitys, kansainvälinen hintataso, ja elintarvikkeiden kysyntä. (Ammattinetti.fi.)

Markkinat vaikuttavat nykyään voimakkaammin maatalouden kehitykseen. Maatalouden tarvitsemien tuotteiden, kuten myös maatalouden tuottamien tuotteiden hinnat vaihtelevat entistä enemmän, joten nämä asiat vaikuttavat maatalouden kannattavuuteen. Maatalouden tuottamien tuotteiden myynnin osuus maatalouden tuloista on vähentynyt, ja nykyään Euroopan Unionin ja Suomen omat kansalliset tuet maataloudelle muodostavat huomattavan osan maatalouden tuloista. (Ammattinetti.fi.)

Maatalousyrittäjät ovat joutuneet muutamaaan toimintaansa pärjätäkseen. Nykyään maatalous on monipuolistunut, erikoistunut ja tuotteita jalostetaan pitemmälle. (Ammattinetti.fi.)

Maatalouden taloushallinto eroaa monelta osin verrattuna muunlaiseen yritystoiminnan taloushallintoon. Maatiloilla ei ole kirjanpitovelvollisuutta, pelkästään muistiinpanovelvollisuus. Tämä tarkoittaa, että tästä huolimatta verovelvollisen pitää olla muistiinpanot ja tositteet joista ilmenevät tulot ja menot, arvonlisäveron määrä, veron perusteet sekä mahdolliset toimintaan liittyvät tuet.

(Aaltonen & Ruuhonen 2017.) Maatilojen kirjanpito toteutetaan yleensä yhdenkertaisena kirjanpitona ja maksuperusteisena eli tulot ja menot kirjataan niiden maksupäivien mukaan. (Tomperi 2013, 12.)

Maatalouden tulos lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti.

Tulot

Verollinen myynti 24 %

1. Eläinten myyntitulot
2. Verovuoden tuotoksi jaksotetut kotieläinten myyntitulot
3. Muut myyntitulot

Verollinen myynti 14 %

4. Kotieläintuotteiden myyntitulot
5. Kasvinviljelytuotteiden myyntitulot

Verollinen myynti 10 %

6. Majoituspalvelut yms. myyntitulot

Arvonlisäveroton myynti

7. Valtiolta saadut tuet
8. Muut arvonlisäverottomat tuet ja korvaukset
9. Tasausvarauksen suora tuloutus
10. Muut maatalouden arvonlisäverottomat tulot

Menot

11. Palkkamenot

12. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 24 %

13. Verovuoden poistona vähennettävät kotieläinten jaksotetut hankintamenot

14. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 14 % / 10 %

15. Muut maatalouden menot

16. Poistot

17. Verovuodelta tehty tasausvaraus

Erotus (Voitto / Tappio). (Aaltonen & Ruuhonen 2017.)

Nykyään maataloille on tarjolla erilaisia ohjelmia taloushallintoa varten. Ohjelmat ovat juuri suunniteltuja maatalojen tarpeille. Myös maataloilta vaadittavat EU-tukihakemukset ja viljelysuunnitelmat on mahdollista tehdä sähköisesti tietokoneen ja internetin välityksellä. Taloushallinnon ohjelmia tarkastellaan myöhemmin tässä opinnäytetyössä.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutustua erilaisiin taloushallinnon ohjelmistoihin, vertailla niitä ja päätyä valitsemaan parhaaksi katsoma ohjelma yrittäjän tarpeisiin.

Tässä tutkimuksessa pohditaan tutkimusongelmana olevaa maatalouden taloushallinnon muuttamisesta sähköiseksi. Ensin selvittiin tutkimuskohteena olevan tilan perustiedot ja erityisesti talouteen liittyvät tiedot. Näiden tietojen pohjalta lähdettiin pohtimaan eri aiheita ja kysymyksiä liittyen taloushallinnon nykyiseen hoitoon ja ohjelmistolta vaadittavia ominaisuuksia.

6.1 Tutkimus menetelmät

Tämä opinnäytetyö toteutetaan käyttäen laadullista tutkimusmenetelmää. Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus alkaa kysymyksestä johonkin ongelmaan. Laadullisessa tutkimuksessa kysymys on aluksi yleisellä tasolla ja tarkentuu tutkimuksen edetessä. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii enemmän ymmärtämään tutkittavana olevaa ilmiötä kuin määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään saamaan selville tutkittavan aiheen syvempi ja kokonaisvaltainen käsitys. (Eskola & Suoranta 1998, 13–16.)

Laadullinen tutkimus sopii tähän opinnäytetyöhön hyvin, koska tutkimuksen kohteena on yksi maatalousyrittäjä, jolle etsitään sopivinta sähköisen taloushallinnon ohjelmistoa. Opinnäytetyön tuloksia ei ole tarkoitus yleistää koskemaan jokaista maatalousyrittäjää, ainoastaan kohteeksi valittua kohdetta.

Laadullisessa tutkimuksessa haastateltavia on yleensä vähän ja haastateltavat ovat tarkoin valittuja henkilöitä. Määrällisessä tutkimuksessa taas haastateltavia on useita ja haastattelut ovat yleensä satunnaisotoksia. Määrällisessä tutkimuksessa haastattelussa kysyttävät asiat ovat ennalta suunniteltuja ja

tarkkoja kysymyksiä. Laadullisessa tutkimuksessa haastattelussa ei ole tarkkoja kysymyksiä, vaan ennemminkin avoin kysymys tai pelkkä tutkittavaan aiheeseen liittyvä teema. Laadullinen tutkimus on henkilökohtaisempi haastattelutavalle verrattuna määrälliseen tutkimukseen. (Eskola & Suoranta 1998, 39–43.)

Laadullisessa tutkimuksessa käytetään haastatteluja tai ryhmähaastatteluja. Pelkistettynä haastattelija kyselee haastateltavalta kysymyksiä aiheeseen liittyen. Haastattelija on ennalta ehkä tehnyt kysymyksiä aiheesta, tai kyseessä saattaa olla enemmänkin keskustelua aiheeseen liittyen. (Eskola & Suoranta 1998, 63–70.)

6.2 Toimeksiantajan perustiedot

Toimeksiantajana on Kymenlaaksossa sijaitseva maatila. Maatila on keskikokoinen viljanviljelytila, jolla ei ole eläimiä. Tilaan kuuluu noin 80 hehtaaria peltoa ja noin 60 hehtaaria metsää. Tilaan kuuluvia rakennuksia ovat talo, kuivuri sekä muutama erilainen varastorakennus. Tilan töiden tekemiseen kuuluvia koneita ovat neljä traktoria, kylvökone, joustopiikkiäes, leikkuupuimuri sekä muutamia muita pienempiä koneita.

Tilan pää tulonlähde on viljanviljely ja myynti. Toissijaisia tulonlähteitä ovat metsästä saatavien puiden myynti. Metsästä saatavia puita käytetään myös tilalla talon lämmitykseen, ja tila myy myös jonkin verran polttopuita. Nämä muut tulonlähteet ovat kuitenkin pienessä osassa verrattuna viljan viljelystä saatuihin tuloihin.

7 MAATALOUDEN TALOUSHALLINNON OHJELMAT

Ohjelmistot vertailuun valittiin internetin kautta etsimällä maatalouden taloushallinnon ohjelmistoja ja tutkimalla ohjelmistojen kotisivuja ja esittely ohjelmistoista. Ensimmäisenä vaatimuksena oli, että ohjelmisto tarjoaa peruskirjanpidon ja alv-laskennan, Toisena vaatimuksena oli, että ohjelmistosta oli saatavilla ilmainen demoversio, jotta ohjelmistoon pääsisi itse tutustumaan ja kokeilemaan sen käyttöä lyhytaikaisesti.

Maataloudelle on erikseen suunniteltuja, juuri alan vaatimuksiin tarkoitettuja ja räätälöityjä ohjelmistoja. Seuraavissa luvuissa käydään läpi kolmen eri yrityksen tarjoamat ohjelmistot. Kolme yritystä ovat Mtech Digital Solutions oy ja heidän Webwakka, Suonentieto oy:n Maatalousneuvos sekä Datatech oy:n Aktiivi W. Ensiksi esiteilläään kaikki ohjelmistot ja lopuksi vertailen niiden ominaisuuksia, hintaa ja soveltuvuutta tämän opinnäytetyön toimeksiantajan tarpeisiin.

7.1 Webwakka

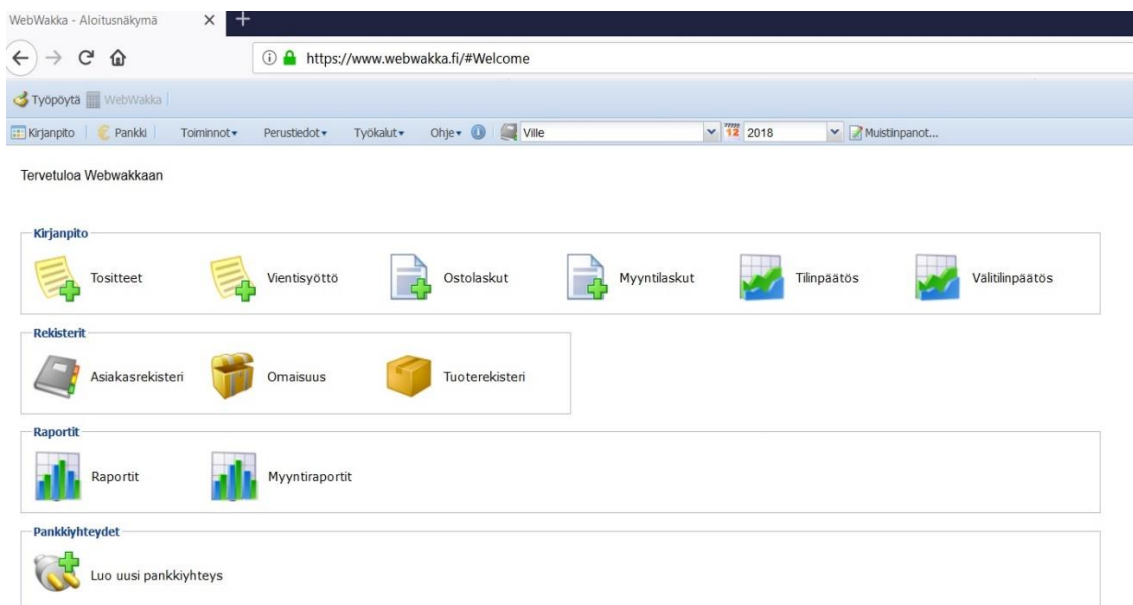
Webwakka on Mtech Digital Solutions oy:n maataloudelle tarkoitettu taloushallinnonohjelma.

Webwakka-ohjelmistoon sisältyy

Laskutus asiat, ja pankkiyhteys joka toimii seuraavilla pankeilla: Osuuspankki, Nordea, Säästöpankki, S-pankki, Aktia, Pop Pankki ja Danske Bank. Laskutuksen hoitaminen onnistuu e-laskuina sekä lähettämisen että vastaanottamisen osalta. Laskut pystytään myös tallentamaan ohjelman kirjanpitoon. Kirjanpito puoli pitää sisällään pää- ja päiväkirjan, tilakartat, tuloslaskelman, tilinpäätöksen ja taseen. Ohjelmaan kuuluu sähköinen veroilmoitus, jonka pystyy lähettämään verottajalle. Ohjelma sisältää myös automaattisen päivityksen.

Ohjelmisto on selainpohjainen ja ohjelmiston käyttöön suositellaan Mozilla Firefox-selainta. Ohjelmisto soveltuu Windows, Mac ja Linux käyttöjärjestelmille. Selainpohjaisena ohjelmistona sitä ei tarvitse ladata tietokoneelle, joten sen käyttö onnistuu helposti monilla eri laitteilla. Tilaamalla ohjelmiston sähköpostiin toimitetaan tunnukset, joilla pääset kirjautumaan ohjelmistoon.

Kirjautumisen jälkeen Webwakan aloitusnäkyvästä pääsee siirtymään eri toimintoihin, kuten esimerkiksi tositteisiin, osto- ja myyntilaskuihin ja tilinpäätökseen.

Kuva 1. Webwakan aloitusnäky

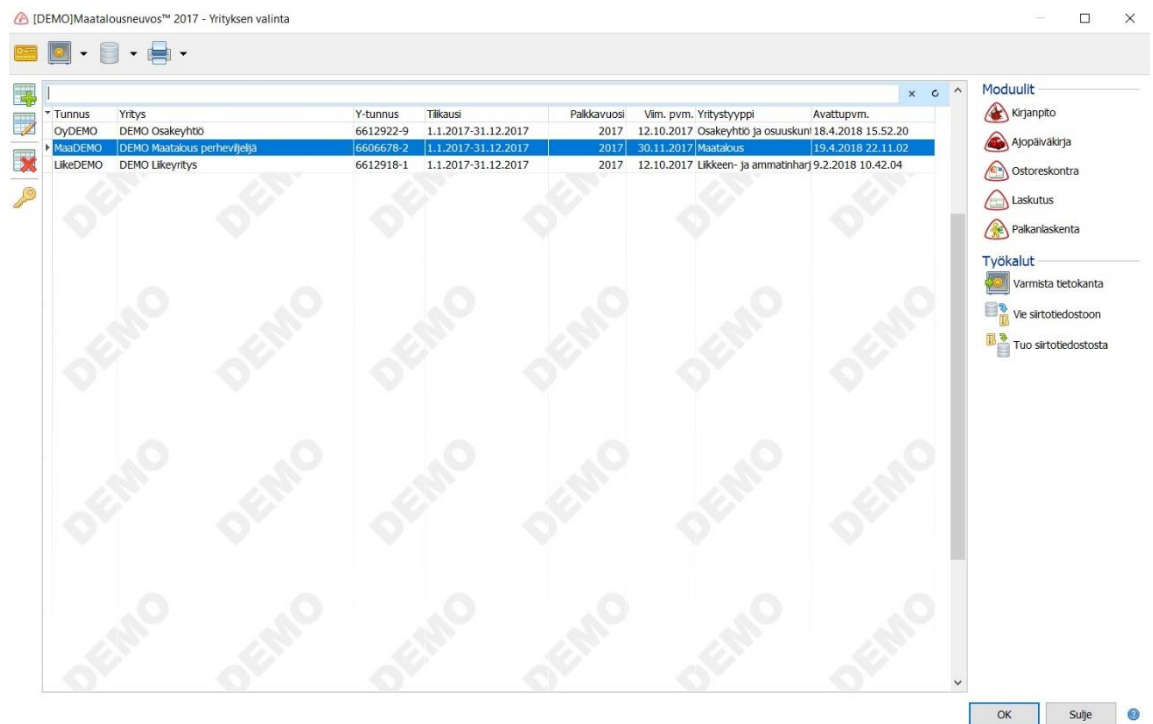
Ohjelma oli suhteellisen helppokäyttöinen, ja se sisälsi taloushallinnon perustyökalut. Kotisivut olivat aika suppeat, tietoa ohjelmasta löytyi vain perustiedot, ja ohjelmaan joutui tutustumaan itsenäisesti, kun siitä ei annettu paljoakaan tietoa. Ominaisuuksien avaaminen ennen ohjelman käyttöä jäi aika olemattomaksi, mikä ei antanut hyvää kuvaa ohjelmistosta. Kotisivuilta ei myöskään löytynyt kattavaa tekstimuodossa ollutta ohjetta, pelkästään muutama video, jossa ohjelmiston käyttöä avattiin.

Ohjelmisto oli tilattavissa ohjelman kotisivuilta, ja ilmainen demoversio oli kuukauden mittainen, minkä jälkeen ohjelmiston käyttö muuttuu automaattisesti maksulliseksi, ellei tilausta peruuta kokeiluajan puitteissa. Webwaka-ohjelmisto maksaa 160€/v tai 13,33€/kk. Yritys tarjoaa myös Webwisu nimistä viljelysuunnittelua varten tarkoitettua ohjelmistoa hintaan 100€/v. (Mtech Digital Solutions oy.)

7.2 Maatalousneuvos

Maatalousneuvos on Suonentieto oy:n luoma maatalousyrittäjille suunniteltu taloushallinnonohjelma. Suonentieto oy on 30 vuoden ajan tuottanut maatalousyrittäjille talous-, palkka- ja tuotannonohjauksen ohjelmistoja. Heidän ohjelmistoihinsa kuuluvat Maatalousneuvos taloushallinnon tarpeisiin ja Agrineuvos viljelysuunnitelmien tekoon.

Maatalousneuvos on Webwakasta poiketen tietokoneelle ladattava ohjelmisto, eli ei siis selainpohjainen kuten Webwakka, joten sen käyttö vaatii ohjelman asentamista koneelle, jotta sitä pystyy käyttämään.

Kuva 2. Maatalousneuvos aloitusnäky

Aloituspäätöstä sivussa olevasta vihreästä plusmerkistä päästään luomaan uusi tili. Tämän jälkeen täytetään avautuvaan ikkunaan kysytyt perustiedot. Tämän jälkeen luotu tili ilmestyy aloitusikkunaan, ja sitä pystytään muokkaamaan.

[DEMO]Maatalousneuvos™ 2017 Kirjanpito [MaaDEMO - DEMO Maatalous perheviljelijä]

Perustiedot Tilinpäätös Toiminnot Tulosteet Tilikausi Moduulit Ohje

Yritysvälnä Perustiedot Tilikausi Tilikartta Tilinpäätökset Ilmoitukset Dokumentit Tulosteet Suhte

MaaDEMO - DEMO Maatalous perheviljelijä Yksityinen (luonnollinen) henkilö/perheviljelmä Verokausi: Vuosi 1.1.2017-31.12.2017 Tilikartta: 1 (Maatalous)

Tositteet Tilannekuvaus

Tositelaji	Tositte	Kausi	Päiväys	Tilinumero	Tilin nimi	Selite	Meno	Tulo	ALV-%	ALV-summa	Verollinen
Maatalouden tositteet	18	6	26.6.2017	4240	Kasvinsuojeluaineet	Kasvinsuojeluaineet	2391,13		24 %	573,87	-2965,00
Maatalouden tositteet	18	6	26.6.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		2965,00			-2965,00
Maatalouden tositteet	17	6	11.6.2017	4240	Kasvinsuojeluaineet	säilöntäaineet	4750,00		24 %	1140,00	-5890,00
Maatalouden tositteet	17	6	11.6.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		5890,00			-5890,00
Maatalouden tositteet	16	1	18.1.2017	6120	Kone ja kalusto, kunnossapito	Kone ja kalusto, kunnossapito	1358,87		24 %	326,13	-1685,00
Maatalouden tositteet	16	1	18.1.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		1685,00			-1685,00
Maatalouden tositteet	15	4	23.4.2017	6120	Kone ja kalusto, kunnossapito	Kone ja kalusto, kunnossapito	3213,71		24 %	771,29	-3985,00
Maatalouden tositteet	15	4	23.4.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		3985,00			-3985,00
Maatalouden tositteet	14	2	4.2.2017	1131	Maat. koneet, hankintamenot	Maat. koneet, hankintamenot	27800,00		24 %	6672,00	-34472,00
Maatalouden tositteet	14	2	4.2.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		34472,00			-34472,00
Maatalouden tositteet	13	3	6.3.2017	4210	Ma lannoitteet ja kaikki	Ma lannoitteet ja kaikki	2104,84		24 %	505,16	-2610,00
Maatalouden tositteet	13	3	6.3.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		2610,00			-2610,00
Maatalouden tositteet	12	5	9.5.2017	4210	Ma lannoitteet ja kaikki	Ma lannoitteet ja kaikki	5547,58		24 %	1331,42	-6879,00
Maatalouden tositteet	12	5	9.5.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		6879,00			-6879,00
Maatalouden tositteet	11	4	30.4.2017	4220	Siemenet alv 24%	Siemenet alv 24%	1000,00		24 %	240,00	-1240,00
Maatalouden tositteet	11	4	30.4.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		1240,00			-1240,00
Maatalouden tositteet	10	4	28.4.2017	4220	Siemenet alv 24%	Siemenet alv 24%	2546,77		24 %	611,23	-3158,00
Maatalouden tositteet	10	4	28.4.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit		3158,00			-3158,00
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	3010	Maito myyntitulot alv 14%	Maidon myynti		30690,92	14 %	-4296,73	-34987,65
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	25302	Lainan lyhenitys maatalous	Osuusmaksun perintä	330,10				330,10
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	4180	Muut kotieläintalouden menot	Muut kotieläintarvikkeet	400,81		24 %	96,19	497,00
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	4820	Siemennykskulut	Siemennykset	391,13		24 %	93,87	485,00
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	4840	Muut ulkopuoliset palvelut	Laboratoriopalvelut	140,32		24 %	33,68	174,00
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	6183	Maatalouden neuvonta	Neuvontapalvelut	180,65		24 %	43,35	224,00
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	4030	Nautakarjan rehut alv 14%	Rehujen hankinta	128,95		14 %	18,05	147,00
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	D510	Yk ruokamenot	ruokaostot	157,48				157,48
Maatalouden tositteet	9	9	20.9.2017	1920	Maatalouden pankkitilit	Maatalouden pankkitilit	32973,07				32973,07
Maatalouden tositteet	8	8	22.8.2017	3010	Maito myyntitulot alv 14%	Maidon myynti		34813,16	14 %	-4873,84	-39687,00
Maatalouden tositteet	8	8	22.8.2017	25302	Lainan lyhenitys maatalous	Osuusmaksun perintä	330,10				330,10
Maatalouden tositteet	8	8	22.8.2017	4180	Muut kotieläintalouden menot	Muut kotieläintarvikkeet	166,60		24 %	39,98	206,58
	343 kpl						Yhteensä 518 420,77	186 867,24			-31 553,53

Kuva 3. maatalousneuvoksen tosite näkymä

Kuvasta 3 näkee, miltä valittu tili näyttää ohjelmistossa. Ohjelmiston demoversiossa, on lisättyä esimerkkilitat, sekä näille tehty esimerkki tositteita. Ylhäällä olevasta työkalupalkista pääsee tarkastelemaan perustietoja, eri tilikauksia, tilikarttoja, tilinpäätöksiä, ilmoituksia, dokumentteja ja tulosteita.

Vihreästä plusmerkistä pääsee lisäämään uusia tositteita, ja valitsemalla listasta olevan tositteen pääsee muokkaamaan sitä. Listaa pystyy järjestämään esimerkiksi päivämäärän tai tulo- ja tai menosummien mukaan. Listaa pystyy myös suodattamaan eri tositelajien mukaisesti ja näin ollen helposti tarkastelemaan esimerkiksi vain palkanlaskennan tositteita.

Maatalousneuvoksen huoltosopimukseen sisältyy etähuolto sekä neuvontaa puhelimitse.

Hinta

Maatalousneuvos kirjanpito-ohjelmisto 299 €

Laskutus 159 €

Palkanlaskenta 199 €

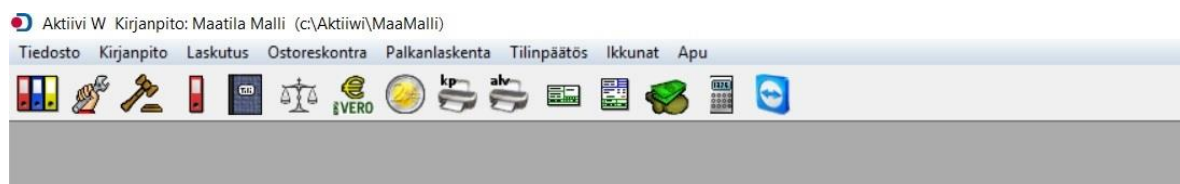
Ostoreskontra 129 €

Agrineuvos viljelysuunnittelun ohjelmisto 299€ (Suonentieto oy.)

7.3 Aktiivi W

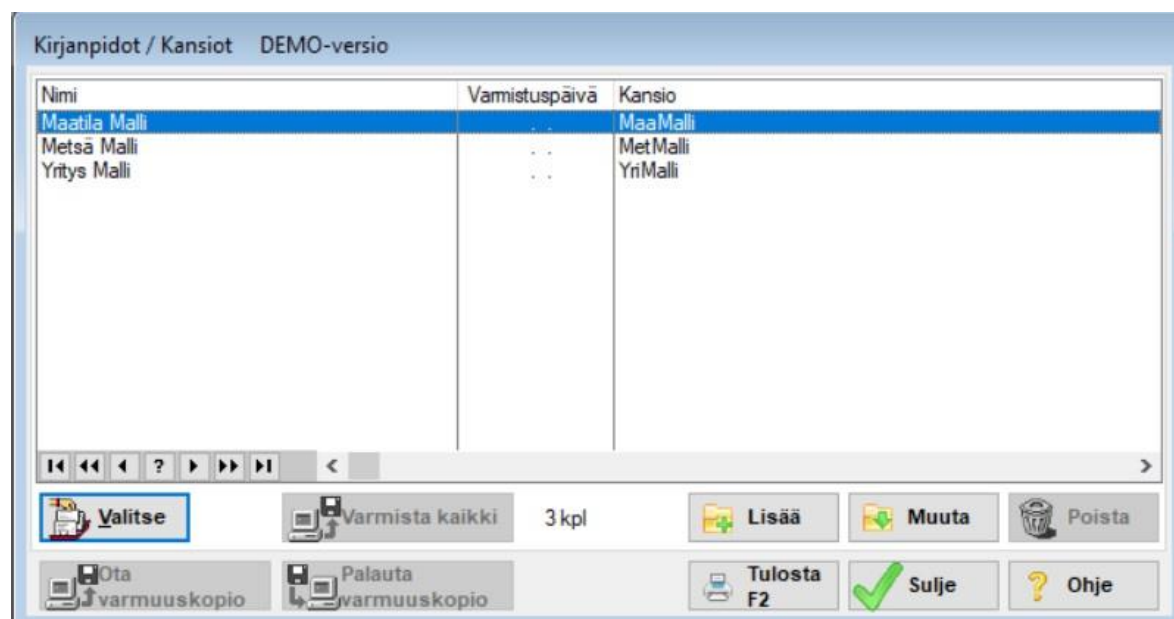
Datatech oy on PellonGroup konserniin kuuluva taloushallinonohjelmistoja suunnitteleva yhtiö. Datatech oy:n Aktiivi w-ohjelmistot on tarkoitettu erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten ja maatalousyrittäjien käyttötarpeet huomioon ottaen. Yritys tarjoaa taloushallinnon ohjelmien lisäksi myös maatalouden viljelysuunnitelmien tekoon Aktiivi Pelto W-ohjelmiston.

Aktiivi W:n kirjanpito-ohjelmaan kuuluvat seuraavat ominaisuudet:
yhdenkertainen tai kahdenkertainen kirjanpito, valmiit tilikartat: maa- ja metsätaloudelle, tiekunnalle tai yhdistykselle, verolomakkeet tarpeen mukaan: 2, 2C, 5, 6B+62, alv kausiveroilmoitus ja sähköisen veroilmoituksen jättäminen.

Kuva 4. Aktiivi W aloitusnäky

Tiedosto kohdasta pääsee kohtaan kirjanpidot/kansiot, josta pystyy valitsemaan tai luomaan uuden tilin, jota pystyy muokkaamaan.

Kuva 5. Aktiivi W tiedosto näkymä

Ohjelman demoversiossa, on valmiiksi luotuna malli tilit ja niille eritositteita joita, pystyy tarkastelemaan ja näin tutustumaan ohjelmaan samoin kuin maatalousneuvosohjelmassa.

Lisää kohdasta (Kuva 5) pystyy luomaan uuden tilin. Seuraavaksi tarvitsee valita tilikarttamalli, joka sopii tilille, yhden-, tai kaksinkertaisen kirjanpidon sekä yhteystietosi.

Aktiivi W Kirjanpito: Maatila Malli (c:\Aktiivi\MaaMalli)

Tiedosto Kirjanpito Laskutus Ostoreskontra Palkanlaskenta Tilinpäätös Ikkunat Apu

Tositteet

Numeron mukaan Päiväyksen mukaan Esillä: Koko tilikausi

Nro	Päiväys	Selite	Brutto	Tulo	Meno	Alv	Yks.tal. osuus
1	5.01.2013	Maatilavakuutus	-872,71		872,71		
2	5.01.2013	Metsävakuutus	-194,53		194,53		
3	6.02.2013	Ohran myynti	3 220,00	2 824,56		395,44	
4	10.02.2013	Traktorin liikennevakuutus	-42,90		42,90		
5	28.02.2013	Puhelinkulut	-47,24		38,10	-9,14	
6	28.02.2013	Sähkömenot	-295,98		238,69	-57,29	
7	15.03.2013	MATA- ja ryhmähenkivakuutukset	-434,62		434,62		
8	16.03.2013	MTK	-127,84		127,84		
9	31.03.2013	Päättehakkuu	16 393,44	13 220,52		3 172,92	
10	14.04.2013	MTT siemenviljan itävyyskoe	-21,96		17,71	-4,25	
11	28.04.2013	Valtionlaina lyhennykset	-2 364,31		2 071,97		
		Korkokulut valtionlaina			292,34		
12	28.04.2013	Aktiivi PeltoW vuosihuoltomaksu	-61,00		49,19	-11,81	
13	17.05.2013	Eläinlääkärin palkkio	-57,10		39,52	-9,48	
		Lääkkeet			7,43	-0,67	
14	31.05.2013	Maitotili	9 946,34	8 724,86		1 221,48	
15	15.06.2013	Traktorin korjaus	-478,01		385,49	-92,52	
16	30.06.2013	Aura, käytetty	-4 500,00		3 629,03	-870,97	
17	20.07.2013	LFA-tuki	9 868,88	7 026,00			

Tulot: 35 642,33
Menot: 10 783,39
Erotus: 24 858,94 Alv: 3 335,36

Lisää Muuta Poista

Fontti Tulosta tosite Kopioi Sulje Ohje

(Kuva 6. Aktiivi W:n tositenäkö)

Valittuasi tai luotuaasi tilin pääset tutkimaan ja muokkaamaan sitä. Aloituskäyttö on saman näköinen kuin avattuasi ohjelman (Kuva 4). Ylävalikossa on valittavana: tiedosto, kirjanpito, laskutus, ostoreskontra, palkanlaskenta, tilinpäätös, ikkunat ja apu.

Ylävalikon vaihtoehdoista pääsee kuhunkin aihealueeseen tekemään uusia lisäyksiä tai muokkaamaan jo valmiina olevia kohteita. Kohdasta ikkunat pystyt esimerkiksi sovittamaan ohjelman näytön koolle sopivaksi. Kohdasta apu saa avattua kattavan sisällysluettelon, josta löytää paljon erilaisia neuvoja ohjelman käyttöä varten.

Aktiivi W:n vuosihuoltosopimukseen sisältyy ohjelmapäivitykset, neuvonta puhelimesta, neuvonta sähköpostilla sekä etätuki.

Hinta

Aktiivi W kirjanpito perusversio 275 €

Laskutusohjelma 110 €

Palkanlaskenta 110 €

Ostoreskontra 110 €

Pelto W viljelysuunnittelu 190 €

Yritys tarjoaa myös pakettiratkaisuja. Tila niminen paketti pitää sisällään kirjanpidon, ostoreskontran, laskutuksen ja viljelysuunnittelun hintaan 490 €. (Datatech oy.)

8 OHJELMISTOJEN VERTAILU

Tässä osiossa vertaillaan kolmea edellä esiteltyä ohjelmaa, ja keskitytään niiden kirjanpitoohjelmistoon, sillä se on toimeksiantajalle tärkein ominaisuus.

Kirjanpito-ohjelmistot

Datatech Oy ja AktiiviW	hinta
AktiiviW	275 €/v 83€ huoltosopimus/v

Suonentieto Oy ja Maatalousneuvos	hinta
Maatalousneuvos	299 €/v 79 € huoltosopimus/v Pilvipalveluna 190 €/v

Mtech Digital Solutions Oy ja webwakka	hinta
Webwakka	160 €/vuosi tai 13,33 €/kk

Webwakka on ohjelmista halvin. Toiseksi halvin on Maatalousneuvoksen versio pilvipalveluna. Maatalousneuvoksen tietokoneelle tai muulle laitteelle asennettava versio on suunnilleen saman hintainen Aktiivi W:n kanssa.

Toimeksiantajalla ei ole tällä hetkellä tarvetta hoitaa kirjanpitoaan muulla kuin tietokoneellaan, joten pilvipalvelu ei ole välttämätön. Kaikki kolme pitivät sisälään kirjanpitoon tarvittavat yleisimmät ominaisuudet. Suuria eroja ei ohjelmistojen väliltä kuitenkaan löytynyt. Kaikilla ohjelmistoilla pystyi tekemään yhdenkertaistakirjanpitoa, jota toimeksiantaja käyttää nykyään.

Webwakka tarjosi laajimman perusversion ohjelmistoista, mutta se oli silti aika suppea, sillä kyseiseen ohjelmistoon ei ollut tarjolla edes maksullisena lisäominaisuuksia, jotka olivat mahdollisia tilata Maatalousneuvoksessa ja Aktiivi W:ssä, kuten esimerkiksi ostoreskontra. Myös Webwakan toimivuudessa oli muutamina päivinä huomattavissa ongelmia, ja palvelua ei jostain syytä pääsyt käyttämään. Nämä ongelmat eivät välttämättä ole yleisiä, mutta vaikuttavat kuitenkin päätöksen tekemiseen.

Tulevaisuutta ajatellen, koska maatalousyrittäjä tarvitsee myös viljelysuunnittelua varten ohjelmiston. Paras ratkaisu olisi Aktiivi W kirjanpito-ohjelmiston ja Pelto W viljelysuunnittelu ohjelmisto hintaan 465 € vuodessa. Toinen vaihtoehto voisi olla vain 25 € kalliimpi Datatech Oy:n Tila-paketti, joka pitäisi sisälään viljelysuunnittelua varten ohjelmiston sekä, kirjanpidon, ostoreskontran ja laskutuksen. Hintaa tälle paketille muodostuisi 490€ vuodessa.

Lyhytaikaisen kokeilujakson aikana, Datatech Oy:n ohjelmisto vaikutti helppokäyttöiseltä, ja se vastasi hyvin maatalousyrittäjän tarpeisiin. Myös Aktiivi W:n käyttöohje oli selkeästi laajempi verrattuna Webwakan vastaavaan. Maatalousneuvos taas nousisi hintansa puolesta selkeästi kalliimmaksi vaihtoehdoksi, mikäli mukaan sisältyisi viljelysuunnittelun ohjelmisto verrattuna Aktiivi W:hen

9 POHDINTA

Opinnäytetyötä lähdettiin kokoamaan etsimällä tietoa koulussa opitun tiedon tueksi ja tutustumaan laajemmin ja tarkemmin taloushallintoon, ja erityisesti

sähköiseen taloushallintoon. Opinnäytetyötä tehdessä tutustuttiin myös suomalaiseseen maatalouteen, sen historiaan ja maataloutta koskeviin lakeihin ja säädöksiin. Teoriatietoa niin maatalouteen kuin taloushallintoon löytyi hyvin ja sen pohjalta oli helppo syventyä aiheeseen.

Opinnäytetyö syvensi paljon tietämystä monista eri aiheeseen liittyvistä asioista, ja antoi paljon tärkeää tietoa liittyen esimerkiksi digitalisaatioon, jonka tärkeys tulevaisuudessa korostuu kaikkialla vieläkin enemmän.

Sähköisen taloushallinnon teoriaa löytyi kohtalaisesti ja hyvä kokonaisvaltainen teos oli, Lahden ja Salmisen teos Digitaalinen taloushallinto. Teos antoi hyvän pohjan sähköisen taloushallinnon teoriaan.

Vaihtoehtoja sähköisiksi taloushallinnonohjelmistoiksi oli monia. Kolmen tähän tutkimukseen valitun ohjelmiston valinta ei ollut mitenkään helppo, ja hyviä ohjelmistoja jäi varmasti tutkimuksen ulkopuolelle. Valintaa tietenkin helpotti rajattu käyttäjäkunta. Maatalouden tarpeisiin nämä ohjelmistot vastaavat hyvin. Monet muut taloushallinnon ohjelmistot olivat suunnattu esimerkiksi tilitoimistojen käyttöä varten tai isommille yrityksille.

Vaikeinta tässä opinnäytetyössä oli päätöksen tekeminen, sillä erot eri ohjelmistojen välillä olivat pieniä ja ohjelmistot aika samankaltaisia. Eroavuudet olivatkin enemmän käyttäjän tottumuksien mukaisia. Päätöstä tehdessä pitikin pohtia jo tulevaisuutta tarkemmin, ja olisiko lisäominaisuuksille ehkä tarvetta, joten oli hyvä idea pitää mahdollisuus tällaiseen tarpeeseen avoimena.

Jatkoa tälle tutkimukselle olisi ohjelmiston käyttöönotto, ja sen vaikutuksien seuranta toimeksiantajan taloushallintoon. Tässä voitaisiin seurata, miten käyttöönottoprosessi sujuisi, mitä ongelmia ilmenisi ja mitä hyötyä muutoksella saavutettiin.

LÄHTEET

Aaltonen P. ja Ruuhonen K. 2017. Verohallinnon päätös muistiinpanovelvollisuudesta. Saatavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/60371/verohallinnon-p%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s-muistiinpanovelvollisuudesta/> [Viitattu 16.8.2018].

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen Tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino.

Ammattinetti. Maatalousala WWW-sivu. Saatavissa: http://www.ammattinetti.fi/ammattialat/detail/118_ammattiala;jsessionid=42E630B70CCDDA9D6B5A6174141ED6C2?link=true. [Viitattu 12.9.2018].

Datatech oy. WWW-sivu. Saatavissa: <https://datatech.fi/> [viitattu 16.9.2018].

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere. Vastapaino.

Jormakka, R. Koivusalo, K. Lappalainen & Niskanen, M. 2012. Laskentatoimi. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Kirjanpitolautakunnan yleisohje koneellisessa kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä 22.5.2000.

Kirjanpitolaki. 30.12.1997/1337.

Lahti, S & Salminen, T. 2014. Digitaalinen taloushallinto. Helsinki: Talentum Media Oy.

Mtech Digital Solutions oy. WWW-sivu. Saatavissa: <https://www.mtech.fi/fi> [viitattu 17.8.2018]

Niemi, J. 2017. Suomen maatalous ja maankuivatus sadan vuoden ajalta. Helsinki. Luonnonvarakeskus. http://www.salaojayhdistys.fi/wp-content/uploads/2017/12/Niemi-Jyrki_Esitys-15.12.2017.pdf [viitattu 16.9.2018].

LIITTEET

Haastattelu

Millaisia tulevaisuuden suunnitelmia teillä on tilan suhteen?

Mitään suuria muutoksia ei ole mietitty, eikä suuria investointeja suunniteltu. Tarkoitus on jatkaa viljelyä muutamia vuosi nykyiseen malliin ja pohtia sitten myöhemmin jatkoa, riippuen miten töitä jaksaa tehdä. Mahdollinen sukupolven vaihdoskin on joskus edessä.

Miten määrittelisit termin taloushallinto? Mitä kaikki siihen kuuluu?

Ensimmäisenä termistä tulee mieleen kirjanpito ja kaikki mistä kirjanpito koostuu eli ostot ja myynnit. Tämän jälkeen alkaa pohtia minkä takia kirjanpito pidetään, joka johtaa verotukseen ja veroilmoitukseen. Taloushallinto varmaankin on kaikkia näitä toimia yhdistävä termi.

Miten taloushallinto on hoidettu tällä hetkellä maatilallanne?

Kirjanpito tehdään käsin paperiseen tilikirjaan. Laskut saapuvat paperisessa muodossa ja lähetetään paperilaskuina, mutta laskut maksetaan käyttäen verkkopankkia. Veroilmoituksen täyttö tehdään paikallisessa tilitoimistossa oman kirjanpidon mukaan. Maatalouteen liittyvissä tukiasioissa käytetään tarvittaessa asiantuntija apua.

Mitä ajatuksia sähköinen taloushallinto teissä herättää?

Ajatuksena se kuulostaa aika vieraalta, mutta nykyaikaan kuuluvalta, kuten muutkin sähköiset toiminnot. Maataloudessahan hoidetaan nykyään siihen kuuluvat viljelysuunnitelmat, lohkokirjanpito ja tukihakemukset jo sähköisessä muodossa.

Mitä etuja ja/tai haittoja uskot sähköisessä taloushallinnossa olevan?

Varmaanhan se vähentäisi paperien määrää ja ehkä nopeuttaisi myös kirjanpidon tekoa. Haitoista en osaa suoraan sanoa, mutta uuden tavan opettelu voisi olla alkuun haastavaa.

Mitä ominaisuuksia taloushallinnon ohjelmistossa tarvitsisi olla?

Tärkeimpänä selkeä ja helppokäyttöinen kirjanpito osuus, jolla kirjanpidon pystyisi tekemään yhdenkertaisena. Muita ominaisuuksia voisivat olla esimerkiksi verkkopankkiyhteys, alv-laskenta ja laskutus.

Myös hyvä ja selkeä opas ohjelmiston käyttöön on tärkeää, ja neuvonta ongelma tilanteissa.